

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 01.01.2023

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2023

**ärinimi:** ARU Põllumajanduse Osäühing

**registrikood:** 10228684

**postiaadress:** Lääne-Viru maakond, Kadrina vald, Hulja alevik,  
Vandu tee 17/1

**postisihthnumber:** 45203

**telefon:** +372 5117950, +372 53920232

**e-posti aadress:** andres.lindam@arupm.ee

**veebilehe aadress:** www.arupm.ee

## Sisukord

|                                             |    |
|---------------------------------------------|----|
| Tegevusaruanne                              | 3  |
| Raamatupidamise aastaaruanne                | 5  |
| Bilanss                                     | 5  |
| Kasumiaruanne                               | 6  |
| Rahavoogude aruanne                         | 7  |
| Omakapitali muutuste aruanne                | 8  |
| Raamatupidamise aastaaruande lisad          | 9  |
| Lisa 1 Arvestuspõhimõtted                   | 9  |
| Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed                 | 11 |
| Lisa 3 Varud                                | 12 |
| Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad     | 12 |
| Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud   | 13 |
| Lisa 6 Laenunõuded                          | 13 |
| Lisa 7 Materiaalsed põhivarad               | 14 |
| Lisa 8 Bioloogilised varad                  | 14 |
| Lisa 9 Immateriaalsed põhivarad             | 15 |
| Lisa 10 Kapitalirent                        | 16 |
| Lisa 11 Kasutusrent                         | 16 |
| Lisa 12 Laenukohustised                     | 17 |
| Lisa 13 Võlad ja ettemaksed                 | 18 |
| Lisa 14 Võlad töövõtjatele                  | 18 |
| Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad   | 18 |
| Lisa 16 Sihtfinantseerimine                 | 19 |
| Lisa 17 Osakapital                          | 19 |
| Lisa 18 Müügitulu                           | 20 |
| Lisa 19 Muud äritulud                       | 20 |
| Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused | 21 |
| Lisa 21 Mitmesugused tegevuskulud           | 21 |
| Lisa 22 Tööjõukulud                         | 22 |
| Lisa 23 Muud ärikulud                       | 22 |
| Lisa 24 Intressikulud                       | 22 |
| Lisa 25 Muud finantstulud ja -kulud         | 22 |
| Lisa 26 Seotud osapooled                    | 23 |
| Aruande allkirjad                           | 24 |
| Vandeaudiitori aruanne                      | 25 |

## Tegevusaruanne

### Sissejuhatus

2023 aastal jätkus Aru Põllumajanduse OÜ aktiivne majandustegevus.

Põhitegevusvaldkonnaks on jätkuvalt teravilja- ja õlikultuuride kasvatamine. Panustame oma põhisuunal kõrgemate saakide saamisele. Selleks toimub meeskonna täiendõpetus, kaasaegse tehnika ja taimekaitsevahendite ning väetiste kasutamine. Aru Põllumajanduse OÜ-l on stabiilne ja heade professionaalsete oskustega meeskond. Oma toimetamistes järgime keskkonna heaks säilimiseks vajalikke nõudeid ja teeme pingutusi jätkusuutliku ja loodussäästva tootmise suunas. Selleks katsetame kaasnevate kultuuride kasvatamist, vahekultuuride kasvatamist ja täpsemat proovide võtmist.

### Turg ja tarbimine

Majandusaastal toodeti 9 000 tonni tera- ja kaunvilja ning rapsi. Eelmisel majandusaastal saadi 13 900 tonni saaki. 2023 aasta oli kehva saagiaasta. Kehva saagi peamiseks teguriks oli ilm: kuiv ja külm sügis (kehv tärkamine ja võrsumine), külm mai vahelduvate öökülmadega taimede õitsemise ajal, vihmavaene aprill-juuli. Samuti mõjutas saaki see, et ristiku all olevaid maid oli tavapärasest rohkem. Mis on põllumajanduses väga tavaline praktika kuid selle positiivne mõju avaldub järgnevatel aastatel jooksul. Kahjuks alustasime me seekord põua aastal ja kogu käivet tootv pind oli selle võrra väiksem.

### Majandustegevus ja tulem

2023. majandusaasta müügituluks kujunes 4 063 395 eurot, millest põllumajanduslik käive oli 3 974 395 eurot ehk 98% (EMTAK-I järgi – teravilja (v.a riis), kaunvilja- ja õlitaimeseemnete kasvatuse peamiselt), teenuste osutamine ja muu käive moodustas 89 000 eurot ehk 2% kogukäibest. Eelmisel majandusaastal oli käive 3 955 886 eurot, seega käive suurenes võrreldes eelmise aastaga 3%.

Majandusaasta lõppes kahjumiga summas 2 252 969 eurot, eelmine majandusaasta lõppes kasumiga summas 1 479 917 eurot. Kahjum on tingitud peamiselt vähesest saagist ning viljahinna langusest. Samal ajal olid ette ostetud väetised 2023 aasta tootmiseks soetatud väga kõrgete hindadega. Samuti mõjutas majandusaasta tulemust negatiivselt PRIA toetuste vähenemine üle 30% ja EURIBORI jätkuv tõus.

### Peamised finantssuhtarvud

|                                      | 2023      | 2022      | Valem                                                                                      |
|--------------------------------------|-----------|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| Käibe kasv                           | 2,7 %     | 14,9 %    | $(\text{müügitulu } 2023 - \text{müügitulu } 2022) / \text{müügitulu } 2022 \times 100$    |
| Kasumi kasv                          | -252,2 %  | 90,1 %    | $(\text{puhaskasum } 2023 - \text{puhaskasum } 2022) / \text{puhaskasum } 2022 \times 100$ |
| Puhasrentaabilus                     | -54,0 %   | 37,4 %    | $\text{Puhaskasum} / \text{müügitulu} \times 100$                                          |
| Lühiajaliste kohustuste kattekordaja | 1,6 korda | 1,8 korda | käibevara/lühiajalised kohustused                                                          |
| ROA                                  | -14,4 %   | 8,7 %     | $\text{puhaskasum} / \text{varad kokku} \times 100$                                        |
| ROE                                  | -30,0 %   | 15 %      | $\text{puhaskasum} / \text{omakapital kokku} \times 100$                                   |

### Tegevuse finantseerimine

Pank on eraldanud 1 mln euro ulatuses arvelduskrediiti, mida kasutati vastavalt vajadusele. Lisaks refinantseeriti aruandeaastal lühiajalist pangalaenu 2 mln euro ulatuses pikaajaliseks, et tasuda sisendite eest ja investeerida põhivara ehitusse.

2023.aastal soetati põhivahendeid kokku 1 744 946 euro eest, s.h. maad 414 389 euro eest. Suuremad soetused olid väetisekülvik Amazone, auto Subaru ning põlluskänner Augmenta. Lisaks soetati veel immateriaalset põhivara 24 000 euro eest. Samuti jätkati uue teraviljakuivati ja bioressursside tootmisjaama ehitust, mis kajastuvad põhivara ettemaksena. Uus teraviljakuivati valmib 2024 aastal. Eelmisel majandusaastal soetati põhivahendeid kokku 2 307 222 euro eest.

### Välistegurite mõju majandustegevusele

Meid on tabanud mitmed kriisid viimastel aastatel: Covid-19 pandeemia, sõda Ukrainas ja sellest põhjustatud energia kriis. Samuti EURIBORI järsk tõus.

Endiselt oleme mõjutatud kõrgeist EURIBORist, kuna sellega on seotud kõik laenu- ja liisingulepingud. Täna prognoosime järgmistel aastatel EURIBORI stabiliseerumist ja isegi väikest langust.

Venemaa sõjaline sissetung ja rünnak Ukrainasse 24. veebruaril 2022 aastal muutis teravilja- ja õlikultuuride hinnad väga volatiilseks ja väetiste hinnad tõusid kolm korda. Tänapäevaks on teravilja hinnad langenud samale tasemele kui enne sõja algust kuid väetiste hinnad on jäänud poole kallimaks kui sõja eel. Kuna väetiseid sai soetatud 2022 aastal kõrgete hindadega ka 2023 aasta saagi tootmiseks, siis mõjutas see tugevalt ka majandusaasta tulemust.

#### ***Tulevikusuunad ja jätkuvuse printsiip***

Järgmisel majandusaastal on plaanis harida ca 4 200 ha põllumaad. Aru Põllumajanduse OÜ on jätkuvalt tegutsev vähemalt järgmised 12 kuud.

Jakob Johan Lindam juhatuse liige

Karl Lindam juhatuse liige

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(eurodes)

|                                              | 31.12.2023        | 31.12.2022        | Lisa nr |
|----------------------------------------------|-------------------|-------------------|---------|
| Varad                                        |                   |                   |         |
| Käibevarad                                   |                   |                   |         |
| Raha                                         | 363 897           | 313 516           | 1       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 471 375           | 398 629           | 2       |
| Varud                                        | 1 655 826         | 4 315 466         | 3       |
| Bioloogilised varad                          | 1 557 356         | 1 425 268         | 8       |
| <b>Kokku käibevarad</b>                      | <b>4 048 454</b>  | <b>6 452 879</b>  |         |
| Põhivarad                                    |                   |                   |         |
| Finantsinvesteeringud                        | 299 446           | 380 575           | 5       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 92 298            | 49 951            | 2       |
| Materiaalsed põhivarad                       | 10 939 435        | 10 048 589        | 7       |
| Immateriaalsed põhivarad                     | 24 000            | 0                 | 9       |
| <b>Kokku põhivarad</b>                       | <b>11 355 179</b> | <b>10 479 115</b> |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>15 403 633</b> | <b>16 931 994</b> |         |
| Kohustised ja omakapital                     |                   |                   |         |
| Kohustised                                   |                   |                   |         |
| Lühiajalised kohustised                      |                   |                   |         |
| Laenukohustised                              | 831 765           | 2 666 071         | 12      |
| Võlad ja ettemaksed                          | 1 424 875         | 887 542           | 13      |
| Sihtfinantseerimine                          | 0                 | 12 795            | 16      |
| <b>Kokku lühiajalised kohustised</b>         | <b>2 256 640</b>  | <b>3 566 408</b>  |         |
| Pikaajalised kohustised                      |                   |                   |         |
| Laenukohustised                              | 5 637 268         | 3 495 365         | 12      |
| <b>Kokku pikaajalised kohustised</b>         | <b>5 637 268</b>  | <b>3 495 365</b>  |         |
| <b>Kokku kohustised</b>                      | <b>7 893 908</b>  | <b>7 061 773</b>  |         |
| Omakapital                                   |                   |                   |         |
| Osakapital nimiväärtuses                     | 46 656            | 46 656            | 17      |
| Kohustuslik reservkapital                    | 4 666             | 4 666             |         |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 9 711 372         | 8 338 982         |         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | -2 252 969        | 1 479 917         |         |
| <b>Kokku omakapital</b>                      | <b>7 509 725</b>  | <b>9 870 221</b>  |         |
| <b>Kokku kohustised ja omakapital</b>        | <b>15 403 633</b> | <b>16 931 994</b> |         |

## Kasumiaruanne

(eurodes)

|                                                  | 2023              | 2022             | Lisa nr |
|--------------------------------------------------|-------------------|------------------|---------|
| Müügitulu                                        | 4 063 395         | 3 955 886        | 18      |
| Muud äritulud                                    | 718 748           | 1 092 047        | 19      |
| Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus | -1 504 178        | 1 428 782        | 3       |
| Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt          | 132 087           | 377 871          |         |
| Kaubad, toore, materjal ja teenused              | -3 341 192        | -3 324 185       | 20      |
| Mitmesugused tegevuskulud                        | -364 120          | -385 128         | 21      |
| Tööjõukulud                                      | -816 555          | -773 948         | 22      |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus              | -826 505          | -777 736         | 7       |
| Muud ärikulud                                    | -1 475            | -16 524          | 23      |
| <b>Ärikasum (kahjum)</b>                         | <b>-1 939 795</b> | <b>1 577 065</b> |         |
| Intressikulud                                    | -299 652          | -103 772         | 24      |
| Muud finantstulud ja -kulud                      | 6 457             | 20 787           | 25      |
| <b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b>      | <b>-2 232 990</b> | <b>1 494 080</b> |         |
| Tulumaks                                         | -19 979           | -14 163          |         |
| <b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>               | <b>-2 252 969</b> | <b>1 479 917</b> |         |

## Rahavoogude aruanne

(eurodes)

|                                                                | 2023             | 2022            | Lisa nr |
|----------------------------------------------------------------|------------------|-----------------|---------|
| Rahavood äritegevusest                                         |                  |                 |         |
| Ärikasum (kahjum)                                              | -1 939 795       | 1 577 065       |         |
| Korrigeerimised                                                |                  |                 |         |
| Põhivarade kulum ja väärtuse langus                            | 826 505          | 777 736         | 7       |
| Kasum (kahjum) põhivarade müügist                              | -34 256          | -146 089        | 7       |
| Muud korrigeerimised                                           | -615 135         | -914 865        | 16      |
| <b>Kokku korrigeerimised</b>                                   | <b>177 114</b>   | <b>-283 218</b> |         |
| Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus              | -64 852          | -87 704         |         |
| Varude muutus                                                  | 2 527 552        | -3 522 597      |         |
| Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus          | -170 963         | 432 884         |         |
| Makstud intressid                                              | -24 766          | -20 073         | 24      |
| Laekumised sihtfinantseerimisest                               | 663 986          | 923 682         | 16      |
| <b>Kokku rahavood äritegevusest</b>                            | <b>1 168 276</b> | <b>-979 961</b> |         |
| Rahavood investeerimistegevusest                               |                  |                 |         |
| Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel | -928 301         | -886 743        | 7       |
| Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist   | 61 850           | 286 078         | 7       |
| Antud laenud                                                   | -100 000         | 0               | 6       |
| Antud laenude tagasimaksed                                     | 19 028           | 0               | 6       |
| Laekunud intressid                                             | 1 811            | 798             |         |
| Laekunud dividendid                                            | 2 596            | 5 043           |         |
| Muud väljamaksed investeerimistegevusest                       | 0                | -40 080         |         |
| Muud laekumised investeerimistegevusest                        | 81 129           | 76 451          |         |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>                  | <b>-861 887</b>  | <b>-558 453</b> |         |
| Rahavood finantseerimistegevusest                              |                  |                 |         |
| Saadud laenud                                                  | 2 865 000        | 2 000 000       | 12      |
| Saadud laenude tagasimaksed                                    | -2 045 000       | -50 000         | 12      |
| Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed                             | -650 403         | -820 256        | 10      |
| Makstud intressid                                              | -273 185         | -83 699         | 24      |
| Makstud dividendid                                             | -132 441         | -50 455         |         |
| Makstud ettevõtte tulumaks                                     | -19 979          | -8 832          |         |
| <b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>                 | <b>-256 008</b>  | <b>986 758</b>  |         |
| <b>Kokku rahavood</b>                                          | <b>50 381</b>    | <b>-551 656</b> |         |
| Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses                     | 313 516          | 865 172         |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                       | <b>50 381</b>    | <b>-551 656</b> |         |
| Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus                       | 363 897          | 313 516         |         |

## Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

|                                |                             |                              |                             | Kokku      |
|--------------------------------|-----------------------------|------------------------------|-----------------------------|------------|
|                                | Osakapital<br>nimiväärtuses | Kohustuslik<br>reservkapital | Jaotamata kasum<br>(kahjum) |            |
| <b>31.12.2021</b>              | 46 656                      | 4 666                        | 8 425 982                   | 8 477 304  |
| Aruandeaasta kasum<br>(kahjum) | 0                           | 0                            | 1 479 917                   | 1 479 917  |
| Väljakuulutatud<br>dividendid  | 0                           | 0                            | -87 000                     | -87 000    |
| <b>31.12.2022</b>              | 46 656                      | 4 666                        | 9 818 899                   | 9 870 221  |
| Aruandeaasta kasum<br>(kahjum) | 0                           | 0                            | -2 252 969                  | -2 252 969 |
| Väljakuulutatud<br>dividendid  | 0                           | 0                            | -107 527                    | -107 527   |
| <b>31.12.2023</b>              | 46 656                      | 4 666                        | 7 458 403                   | 7 509 725  |

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

Aru Põllumajanduse OÜ 2023.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad rahandusministri määрусega kehtestatud Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Aru Põllumajanduse OÜ raamatupidamise aastaaruanne vastab keskmise suurusega ettevõtja tingimustele. Koostatud on 4 põhiaruannet (bilanss, kasumiaruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) ning lisad.

Majandustehinguid kirjendatakse soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses. Raamatupidamise aruanded koostatakse tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

### Raha

Raha ja rahalähenditena kajastatakse bilansis raha kirjel ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit). Arvelduskrediidi jääk kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

### Finantsinvesteeringud

Pikaajalised finantsinvesteeringud võetakse raamatupidamises arvele ja kajastatakse edasi soetusmaksumuses.

### Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Nõuete hindamisel on vaadeldud iga nõuet eraldi ning kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja. Ebatõenäolise või lootusetu nõude laekumine näidatakse kulude vähendusena perioodis, mil laekumine toimus.

Faktooring on nõuete müük, kusjuures sõltuvalt faktooringlepingu tüübist on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning nõudega seotud riskid ja tulud lähevad sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõiguseta faktooring).

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantstehingut (s.t. nõude tagatisel võetud laenu) ning nõuet kajastatakse bilansis kuni nõue on laekunud. Faktooringutehingust tekkinud faktooringkohustust kajastatakse analoogiliselt muudele võlakohustustele.

### Varud

Tooraine ja materjal võetakse arvele ja kajastatakse edasi soetusmaksumuses.

Põllumajanduse valmistoodang võetakse arvele õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused.

Lõpetamata toodang võetakse arvele ja kajastatakse edasi soetusmaksumuses.

Varude kuluskandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varade õiglasest väärtusesse ümberhindamine toimub bilansipäeval ning ümberhindamisest tingitud kasum või kahjum näidatakse kasumiaruandes.

### Bioloogilised varad

Bioloogilisi varasid kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel bilansipäevadel nende õiglasest väärtuses.

### Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivarana on bilansis kajastatud varad maksumusega üle 5000 euro ning kasutusajaga üle ühe aasta. Põllumajandusmasinad ja seadmed on kajastatud põhivarana olenemata nende maksumusest. Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest.

Põhivara objektide amortiseeritav osa kantakse kuludesse objekti kasuliku eluea jooksul. Kulumit arvestatakse lineaarselt.

Kasumid ja kahjumid vara müügist on saadavate netosissetulekute ja bilansilise jääkmaksumuse vahe ja need kajastatakse kasumiaruandes ärikasumis või ärikahjumis.

#### Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000

#### Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

| Põhivara grupi nimi           | Kasulik eluiga   |
|-------------------------------|------------------|
| Maa                           | ei amortiseerita |
| Ehitised ja rajatised         | 10-50 aastat     |
| Seadmed ja transpordivahendid | 3-10 aastat      |
| Muu inventar                  | 2-5 aastat       |
| Immateriaalne põhivara        | 10 aastat        |

#### Rendid

Kapitalirent on rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kasutusrent on rent, mis ei ole kapitalirent.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara maksumuses. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirendi tingimustel renditud vara amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

#### Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse arvele nende soetusmaksumuses.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaksteist kuu jooksul alates bilansipäevast.

#### Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine on valitsusepoolne abi, mida teostatakse ettevõttele teatud ressursside üleandmise kaudu ning mille saamiseks peab ettevõtte äritegevus vastama teatud kindlaksmääratud kriteeriumitele.

Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis, kui:

- (a) sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks; ja
- (b) sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui on täidetud samad kriteeriumid, mis tegevuse sihtfinantseerimisel.

Rahavoogude aruandes kajastatakse eraldi nii põhivara soetamisega seotud väljamakseid kui sihtfinantseerimisega seotud laekumisi.

Sihtfinantseerimise tagastamine kajastatakse selles perioodis, millal tagastamise vajadus sai teatavaks.

#### Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

#### Maksustamine

Aru Põllumajanduse OÜ kulusid mõjutavad järgmised maksuliigid:

- sotsiaalmaks – 33% töötajatele tehtavatest väljamaksetest ja erisoodustustelt
- töötuskindlustusmaks – 0,8 % töötajatele tehtud väljamaksetelt
- erisoodustuse tulumaks – 20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
- maamaks – 0,5-2% maa maksustamishinnast aastas
- ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt – 20/80 ettevõtlusega mitteseotuks loetavatelt kuludelt

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustuselt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinnakorrigeerimistelt. Ettevõtte

tulumaksumäär on 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendi väljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendidega. 2018. aasta on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

### Seotud osapooled

Aru Põllumajanduse OÜ käsitleb seotud osapooltena tegev- ja kõrgemat juhtkonda ning olulise osalusega eraisikutest omanikke ja nendega seotud äriühinguid. Samuti eelnevalt kirjeldatud isikute lähedasi pereliikmeid ja nendega seotud äriühinguid.

Isik või selle lähedane pereliige (st pereliige, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu, näiteks abikaasa, elukaaslane või laps) on seotud äriühinguga, kui see isik:

(a) on äriühingu juhatuse liige (st isik, kellel on volitused äriühingu tegevuse kavandamiseks ja juhtimiseks, ning kes kannab selle eest vastutust) või

(b) omab valitsevat või osalist mõju äriühingu üle.

## Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

|                                   | 31.12.2023     | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |              | Lisa nr |
|-----------------------------------|----------------|-----------------------------------|---------------------|--------------|---------|
|                                   |                | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta  |         |
| Nõuded ostjate vastu              | 214 592        | 214 592                           | 0                   | 0            |         |
| Ostjatelt laekumata arved         | 214 592        | 214 592                           | 0                   | 0            |         |
| Laenunõuded                       | 131 280        | 40 872                            | 89 046              | 1 362        | 6       |
| Muud nõuded                       | 181 596        | 179 706                           | 1 890               | 0            |         |
| Intressinõuded                    | 1 890          | 0                                 | 1 890               | 0            |         |
| Viitlaekumised                    | 179 706        | 179 706                           | 0                   | 0            | 16      |
| Ettemaksed                        | 36 205         | 36 205                            | 0                   | 0            |         |
| Tulevaste perioodide kulud        | 36 205         | 36 205                            | 0                   | 0            |         |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b> | <b>563 673</b> | <b>471 375</b>                    | <b>90 936</b>       | <b>1 362</b> |         |

  

|                                    | 31.12.2022     | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |              | Lisa nr |
|------------------------------------|----------------|-----------------------------------|---------------------|--------------|---------|
|                                    |                | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta  |         |
| Nõuded ostjate vastu               | 74 024         | 74 024                            | 0                   | 0            |         |
| Ostjatelt laekumata arved          | 74 024         | 74 024                            | 0                   | 0            |         |
| Maksude ettemaksed ja tagasinõuded | 55 861         | 55 861                            | 0                   | 0            | 4       |
| Laenunõuded                        | 50 804         | 853                               | 47 524              | 2 427        | 6       |
| Muud nõuded                        | 211 832        | 211 832                           | 0                   | 0            |         |
| Viitlaekumised                     | 211 832        | 211 832                           | 0                   | 0            | 16      |
| Ettemaksed                         | 56 059         | 56 059                            | 0                   | 0            |         |
| Tulevaste perioodide kulud         | 56 059         | 56 059                            | 0                   |              |         |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>  | <b>448 580</b> | <b>398 629</b>                    | <b>47 524</b>       | <b>2 427</b> |         |

## Lisa 3 Varud

(eurodes)

|                               | 31.12.2023       | 31.12.2022       |
|-------------------------------|------------------|------------------|
| <b>Tooraine ja materjal</b>   | <b>1 126 320</b> | <b>2 304 833</b> |
| <b>Valmistoodang</b>          | <b>504 294</b>   | <b>2 008 472</b> |
| Tarbevili                     | 329 203          | 2 008 472        |
| Seemnevili (omatoodetud)      | 175 091          | 0                |
| <b>Ettemaksed varude eest</b> | <b>25 212</b>    | <b>2 161</b>     |
| <b>Kokku varud</b>            | <b>1 655 826</b> | <b>4 315 466</b> |

Tarbevilija õiglase väärtuse leidmise aluseks on võetud Põllumajandusühistu KEVILI hinnakiri, mis on aruandekuupäevale kõige lähim.

## Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

|                                               | 31.12.2023 |               | 31.12.2022    |               |
|-----------------------------------------------|------------|---------------|---------------|---------------|
|                                               | Ettemaks   | Maksuvõlg     | Ettemaks      | Maksuvõlg     |
| Ettevõtte tulumaks                            | 0          | 447           | 0             | 1 011         |
| Käibemaks                                     | 0          | 13 071        | 55 861        | 11 010        |
| Üksikisiku tulumaks                           | 0          | 8 762         | 0             | 17 911        |
| Sotsiaalmaks                                  | 0          | 14 371        | 0             | 31 963        |
| Kohustuslik kogumispension                    | 0          | 638           | 0             | 1 358         |
| Töötuskindlustusmaksed                        | 0          | 770           | 0             | 2 159         |
| Ettemaksukonto jääk                           | 0          |               | 0             |               |
| <b>Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b> | <b>0</b>   | <b>38 059</b> | <b>55 861</b> | <b>65 412</b> |

Vaata lisa 2 ja 13

## Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(eurodes)

|                                  | Kokku           |                |
|----------------------------------|-----------------|----------------|
|                                  | Aktsiad ja osad |                |
| <b>31.12.2021</b>                | 402 000         | 402 000        |
| Soetamine                        | 40 080          | 40 080         |
| Müük müügihinnas või lunastamine | -61 505         | -61 505        |
| <b>31.12.2022</b>                | <b>380 575</b>  | <b>380 575</b> |
|                                  |                 |                |
|                                  | Kokku           |                |
|                                  | Aktsiad ja osad |                |
| <b>31.12.2022</b>                | 380 575         | 380 575        |
| Müük müügihinnas või lunastamine | -81 129         | -81 129        |
| <b>31.12.2023</b>                | <b>299 446</b>  | <b>299 446</b> |

## Lisa 6 Laenunõuded

(eurodes)

|             | 31.12.2023 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg | Lisa nr |
|-------------|------------|-----------------------------------|---------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|---------|
|             |            | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |         |
| Laenunõuded | 131 280    | 40 872                            | 89 046              | 1 362       | 2%           | EUR         | 2024-2031   | 2       |
|             |            |                                   |                     |             |              |             |             |         |
|             | 31.12.2022 | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     |             | Intressimäär | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg | Lisa nr |
|             |            | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |              |             |             |         |
| Laenunõuded | 50 804     | 853                               | 47 524              | 2 427       | 2%           | EUR         | 2024-2031   | 2       |

## Lisa 7 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

|                         |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    | Kokku      |
|-------------------------|-----------|-----------|--------------------|----------------------------|-------------------------|--------------------|-----------------------------|----------------------|------------|------------------------------------|------------|
|                         | Maa       | Ehitised  |                    |                            |                         | Masinad ja seadmed | Muud materiaalsed põhivarad |                      |            | Lõpetamata projektid ja ettemaksed |            |
|                         |           |           | Transpordivahendid | Arvutid ja arvutisüsteemid | Muud masinad ja seadmed |                    |                             | Lõpetamata projektid | Ettemaksed |                                    |            |
| 31.12.2021              |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| Soetusmaksumus          | 2 204 541 | 2 127 006 | 5 746 975          | 45 891                     | 2 417 038               | 8 209 904          | 59 911                      | 300 470              | 92 131     | 392 601                            | 12 993 963 |
| Akumuleeritud kulum     | 0         | -344 980  | -2 238 186         | -8 696                     | -1 688 426              | -3 935 308         | -54 584                     | 0                    | 0          |                                    | -4 334 872 |
| Jääkmaksumus            | 2 204 541 | 1 782 026 | 3 508 789          | 37 195                     | 728 612                 | 4 274 596          | 5 327                       | 300 470              | 92 131     | 392 601                            | 8 659 091  |
|                         |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| Ostud ja parendused     | 366 663   | 32 545    | 411 896            | 2 915                      | 1 100 194               | 1 515 005          | 0                           | 393 009              | 0          | 393 009                            | 2 307 222  |
| Amortisatsioonikulu     | 0         | -88 426   | -480 225           | -5 742                     | -202 333                | -688 300           | -1 010                      | 0                    | 0          | 0                                  | -777 736   |
| Müügid (jääkmaksumuses) | -577      | -20 125   | -117 212           | 0                          | -2 074                  | -119 286           | 0                           | 0                    | 0          | 0                                  | -139 988   |
| Ümberliigitamised       | 0         | 80 311    | 0                  | 0                          | 11 820                  | 11 820             | 0                           | 0                    | -92 131    | -92 131                            | 0          |
|                         |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| 31.12.2022              |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| Soetusmaksumus          | 2 570 627 | 2 214 862 | 5 682 072          | 48 806                     | 3 446 053               | 9 176 931          | 59 911                      | 693 479              | 0          | 693 479                            | 14 715 810 |
| Akumuleeritud kulum     | 0         | -428 531  | -2 358 824         | -14 438                    | -1 809 834              | -4 183 096         | -55 594                     | 0                    | 0          |                                    | -4 667 221 |
| Jääkmaksumus            | 2 570 627 | 1 786 331 | 3 323 248          | 34 368                     | 1 636 219               | 4 993 835          | 4 317                       | 693 479              | 0          | 693 479                            | 10 048 589 |
|                         |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| Ostud ja parendused     | 414 389   | 0         | 30 000             | 1 320                      | 146 700                 | 178 020            | 36 740                      | 918 911              | 196 886    | 1 115 797                          | 1 744 946  |
| Amortisatsioonikulu     | 0         | -87 808   | -477 242           | -5 990                     | -253 089                | -736 321           | -2 376                      | 0                    | 0          | 0                                  | -826 505   |
| Müügid (jääkmaksumuses) | -25 461   | 0         | -2 134             | 0                          | 0                       | -2 134             | 0                           | 0                    | 0          | 0                                  | -27 595    |
|                         |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| 31.12.2023              |           |           |                    |                            |                         |                    |                             |                      |            |                                    |            |
| Soetusmaksumus          | 2 959 555 | 2 214 862 | 5 704 071          | 50 126                     | 3 436 382               | 9 190 579          | 96 651                      | 1 612 390            | 196 886    | 1 809 276                          | 16 270 923 |
| Akumuleeritud kulum     | 0         | -516 339  | -2 830 199         | -20 428                    | -1 906 552              | -4 757 179         | -57 970                     | 0                    | 0          |                                    | -5 331 488 |
| Jääkmaksumus            | 2 959 555 | 1 698 523 | 2 873 872          | 29 698                     | 1 529 830               | 4 433 400          | 38 681                      | 1 612 390            | 196 886    | 1 809 276                          | 10 939 435 |

### Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinnas

|                         | 2023          | 2022           |
|-------------------------|---------------|----------------|
| Maa                     | 25 350        | 578            |
| Ehitised                | 0             | 10 500         |
| Masinad ja seadmed      | 36 500        | 275 000        |
| Transpordivahendid      | 2 500         | 250 000        |
| Muud masinad ja seadmed | 34 000        | 25 000         |
| <b>Kokku</b>            | <b>61 850</b> | <b>286 078</b> |

## Lisa 8 Bioloogilised varad

(eurodes)

### Õiglase väärtuse meetod

| Käibevarad                                                       |         |            | Kokku      |
|------------------------------------------------------------------|---------|------------|------------|
|                                                                  | Mets    | Vili       |            |
| <b>31.12.2021</b>                                                | 107 017 | 940 380    | 1 047 397  |
| Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest                        | 250 627 | 0          | 250 627    |
| Soetused                                                         | 0       | 1 097 268  | 1 097 268  |
| Müügid                                                           | -29 644 | 0          | -29 644    |
| Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine | 0       | -940 380   | -940 380   |
| <b>31.12.2022</b>                                                | 328 000 | 1 097 268  | 1 425 268  |
| Soetused                                                         | 0       | 1 229 356  | 1 229 356  |
| Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine | 0       | -1 097 268 | -1 097 268 |
| <b>31.12.2023</b>                                                | 328 000 | 1 229 356  | 1 557 356  |

Metsa õiglase väärtuse leidmiseks kasutati 31.12.2022 seisuga eksperthinnangut. Ekspert on metsa hindamisel arvesse võtnud erinevad puuliigid, nende sortimentide keskmise turuhinna, töötlemiseks metsa maa pindala väärtuse ja arvutatud tihumeetrid kavast. Arvesse on võetud vaid puidu mahu väärtus.

Talvilija õiglase väärtuse leidmiseks on kasutatud kulumeetodit vastavalt üldlevinud normatiividele.

## Lisa 9 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

|                     | Muud immateriaalsed põhivarad | Kokku         |
|---------------------|-------------------------------|---------------|
|                     |                               |               |
| <b>31.12.2022</b>   |                               |               |
| Soetusmaksumus      | 0                             | 0             |
| Akumuleeritud kulum | 0                             | 0             |
| <b>Jääkmaksumus</b> | <b>0</b>                      | <b>0</b>      |
|                     |                               |               |
| Ostud ja parendused | 24 000                        | 24 000        |
|                     |                               |               |
| <b>31.12.2023</b>   |                               |               |
| Soetusmaksumus      | 24 000                        | 24 000        |
| Akumuleeritud kulum | 0                             | 0             |
| <b>Jääkmaksumus</b> | <b>24 000</b>                 | <b>24 000</b> |

## Lisa 10 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

|                                      | 31.12.2023       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     | Intressimäär             | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg | Lisa nr |
|--------------------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|--------------------------|-------------|-------------|---------|
|                                      |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul |                          |             |             |         |
| Masinad ja seadmed                   | 3 074 033        | 631 765                           | 2 442 268           | 1,24-2,29%+6 kuu euribor | EUR         | 2023-2028   | 12      |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | <b>3 074 033</b> | <b>631 765</b>                    | <b>2 442 268</b>    |                          |             |             |         |

  

|                                      | 31.12.2022       | Jaotus järelejäänud tähtaja järgi |                     | Intressimäär             | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg | Lisa nr |
|--------------------------------------|------------------|-----------------------------------|---------------------|--------------------------|-------------|-------------|---------|
|                                      |                  | 12 kuu jooksul                    | 1 - 5 aasta jooksul |                          |             |             |         |
| Masinad ja seadmed                   | 3 586 436        | 616 071                           | 2 970 365           | 1,24-2,29%+6 kuu euribor | EUR         | 2023-2027   | 12      |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | <b>3 586 436</b> | <b>616 071</b>                    | <b>2 970 365</b>    |                          |             |             |         |

| Renditud varade bilansiline jääkmaksumus |                  |                  |
|------------------------------------------|------------------|------------------|
|                                          | 31.12.2023       | 31.12.2022       |
| Masinad ja seadmed                       | 3 772 413        | 4 136 927        |
| <b>Kokku</b>                             | <b>3 772 413</b> | <b>4 136 927</b> |

## Lisa 11 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

|                                                                         | 2023       | 2022       | Lisa nr |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|------------|---------|
| Kasutusrendikulu                                                        | 257 855    | 244 963    | 20/21   |
| Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest |            |            |         |
|                                                                         | 31.12.2023 | 31.12.2022 | Lisa nr |
| 12 kuu jooksul                                                          | 6 399      | 8 390      |         |
| 1-5 aasta jooksul                                                       | 0          | 6 399      |         |

Kasutusrendikulust 2023. aastal moodustab 219 475 eurot maakasutuse rent (eelmisel majandusaastal 200 884 eurot), 9 911 eurot autokasutusrent (eelmisel majandusaastal 10 808 eurot) ja 28 469 eurot muude seadmete ja ruumide rent (eelmisel majandusaastal 33 271 eurot). Kasutusrendil on kaks maastikuauto tarbesõidukit. Kasutusrendikulu on tabelites kajastatud koos intressidega. Ettevõtte on õigus pärast kõigi osamaksete tasumist ja liisingulepingu lõppemist liisinguese välja osta.

## Lisa 12 Laenukohustised

(eurodes)

|                                      | 31.12.2023 | Jaotus järeljäänud tähtaja järgi |                     |             | Intressimäär          | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg | Lisa nr |
|--------------------------------------|------------|----------------------------------|---------------------|-------------|-----------------------|-------------|-------------|---------|
|                                      |            | 12 kuu jooksul                   | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |                       |             |             |         |
| Pikaajalised laenud                  |            |                                  |                     |             |                       |             |             |         |
| Pangalaen                            | 3 395 000  | 200 000                          | 3 195 000           |             | 6 kuu euribor + 1,85% | EUR         | 2027        |         |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | 3 395 000  | 200 000                          | 3 195 000           |             |                       |             |             |         |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | 3 074 033  | 631 765                          | 2 442 268           |             |                       |             |             | 10      |
| <b>Laenukohustised kokku</b>         | 6 469 033  | 831 765                          | 5 637 268           |             |                       |             |             |         |

  

|                                      | 31.12.2022 | Jaotus järeljäänud tähtaja järgi |                     |             | Intressimäär          | Alusvaluuta | Lõpptähtaeg | Lisa nr |
|--------------------------------------|------------|----------------------------------|---------------------|-------------|-----------------------|-------------|-------------|---------|
|                                      |            | 12 kuu jooksul                   | 1 - 5 aasta jooksul | üle 5 aasta |                       |             |             |         |
| Lühiajalised laenud                  |            |                                  |                     |             |                       |             |             |         |
| Pangalaen                            | 2 000 000  | 2 000 000                        |                     |             | 6 kuu euribor + 1,6%  | EUR         | 2023        |         |
| <b>Lühiajalised laenud kokku</b>     | 2 000 000  | 2 000 000                        |                     |             |                       |             |             |         |
| Pikaajalised laenud                  |            |                                  |                     |             |                       |             |             |         |
| Pangalaen                            | 575 000    | 50 000                           | 525 000             |             | 6 kuu euribor + 1,85% | EUR         | 2026        |         |
| <b>Pikaajalised laenud kokku</b>     | 575 000    | 50 000                           | 525 000             |             |                       |             |             |         |
| <b>Kapitalirendikohustised kokku</b> | 3 586 436  | 616 071                          | 2 970 365           |             |                       |             |             | 10      |
| <b>Laenukohustised kokku</b>         | 6 161 436  | 2 666 071                        | 3 495 365           |             |                       |             |             |         |

| Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus |                  |                |
|-------------------------------------------------------|------------------|----------------|
|                                                       | 31.12.2023       | 31.12.2022     |
| Maa                                                   | 1 070 195        | 403 926        |
| <b>Kokku</b>                                          | <b>1 070 195</b> | <b>403 926</b> |

Laenude tagatiseks on seatud ühishüpoteek 8 699 460 eurot (eelmisel aastal 15 343 759 eurot) esimesele järjekohale Aru Põllumajanduse OÜ omandis olevatele kinnistutele.

Laenulepingutega on seotud eritingimus, et maa müügil üle 50ha on tarvis panga nõusolek. Muid eritingimusi ja piiranguid, s.h dividendide väljamaksmisele, lepingutega seotud ei ole.

## Lisa 13 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

|                                  | 31.12.2023       | 12 kuu jooksul   | Lisa nr |
|----------------------------------|------------------|------------------|---------|
| Võlad tarnijatele                | 1 274 246        | 1 274 246        |         |
| Võlad töövõtjatele               | 58 715           | 58 715           |         |
| Võlad seotud osapooltele         | 12 160           | 12 160           | 26      |
| Maksuvõlad                       | 38 059           | 38 059           | 4       |
| Muud võlad                       | 41 695           | 41 695           |         |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>1 424 875</b> | <b>1 424 875</b> |         |

  

|                                  | 31.12.2022     | 12 kuu jooksul | Lisa nr |
|----------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Võlad tarnijatele                | 717 178        | 717 178        |         |
| Võlad töövõtjatele               | 35 002         | 35 002         |         |
| Võlad seotud osapooltele         | 2 347          | 2 347          | 26      |
| Maksuvõlad                       | 65 412         | 65 412         | 4       |
| Muud võlad                       | 67 603         | 67 603         |         |
| Dividendivõlad                   | 32 747         | 32 747         |         |
| Muud viitvõlad                   | 34 856         | 34 856         |         |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>887 542</b> | <b>887 542</b> |         |

## Lisa 14 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

|                                 | 31.12.2023    | 31.12.2022    |
|---------------------------------|---------------|---------------|
| Töötasude kohustis              | 56 674        | 33 344        |
| Puhkusetasude kohustis          | 2 041         | 1 658         |
| <b>Kokku võlad töövõtjatele</b> | <b>58 715</b> | <b>35 002</b> |

## Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad

(eurodes)

|                                             | 31.12.2023       | 31.12.2022       |
|---------------------------------------------|------------------|------------------|
| Tingimuslikud kohustised                    |                  |                  |
| Võimalikud dividendid                       | 5 966 722        | 7 855 119        |
| Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt | 1 491 681        | 1 963 780        |
| <b>Kokku tingimuslikud kohustised</b>       | <b>7 458 403</b> | <b>9 818 899</b> |

Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb sellega tulumaksukulu 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotavate netodividendide ja 2023. aasta kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei ületaks jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2023.

Aru Põllumajanduse OÜ garanteerib Põllumeeste ühistule Kevili Swedbank AS poolt antud arvelduskrediiti summas 239 179 euro ulatuses ja Swedbank Liising AS poolt sõlmitud faktooringlepingut ja koostöölepingut summas 329 536 euro ulatuses. Kokku on vastutus 568 715 eurot.

## Lisa 16 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

|                                           | 31.12.2021 |            | Laekunud | Kajastatud kasumiaruandes | 31.12.2022 |            | Lisa nr |
|-------------------------------------------|------------|------------|----------|---------------------------|------------|------------|---------|
|                                           | Nõuded     | Kohustised |          |                           | Nõuded     | Kohustised |         |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks       |            |            |          |                           |            |            |         |
| Ühtne pindalatoetus                       | 0          |            | 497 590  | 505 488                   | 7 898      | 0          |         |
| Natura 2000 toetus                        | 601        |            | 601      | 990                       | 990        | 0          |         |
| Kliima- ja keskkonnatoetus                | 185 943    |            | 412 696  | 429 697                   | 202 944    | 0          |         |
| Struktuuritoetuse                         | 0          |            | 12 795   | 0                         | 0          | 12 795     |         |
| Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks | 186 544    |            | 923 682  | 936 175                   | 211 832    | 12 795     |         |
| Kokku sihtfinantseerimine                 | 186 544    |            | 923 682  | 936 175                   | 211 832    | 12 795     | 2/19    |
|                                           |            |            |          |                           |            |            |         |
|                                           | 31.12.2022 |            | Laekunud | Kajastatud kasumiaruandes | 31.12.2023 |            | Lisa nr |
|                                           | Nõuded     | Kohustised |          |                           | Nõuded     | Kohustised |         |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks       |            |            |          |                           |            |            |         |
| Ühtne pindalatoetus                       | 7 898      | 0          | 428 065  | 420 167                   | 0          | 0          |         |
| Natura 2000 toetus                        | 990        | 0          | 990      | 0                         | 0          | 0          |         |
| Kliima- ja keskkonnatoetus                | 202 944    | 0          | 202 944  | 179 706                   | 179 706    | 0          |         |
| Struktuuritoetuse                         | 0          | 12 795     | 31 987   | 44 782                    | 0          | 0          |         |
| Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks | 211 832    | 12 795     | 663 986  | 644 655                   | 179 706    | 0          |         |
| Kokku sihtfinantseerimine                 | 211 832    | 12 795     | 663 986  | 644 655                   | 179 706    | 0          | 2/19    |

Rahavoogudes kajastatakse muude korrigeerimiste all peamiselt sihtfinantseerimisest "Kajastatud kasumiaruandes" summasid.

## Lisa 17 Osakapital

(eurodes)

|                                                                                                                                                                                                                                                      | 31.12.2023 | 31.12.2022 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| Osakapital                                                                                                                                                                                                                                           | 46 656     | 46 656     |
| Osade arv (tk)                                                                                                                                                                                                                                       | 2          | 2          |
| 1997.aastal loodud osühingu osakapitali suurus oli 639,12 eurot. Maksti rahaliste sissemaksetena. 1998.aastal suurendati osakapitali 46 655,50 euronni. Maksti mitterahaliste sissemaksetena. 2023. ja 2022. aastal osakapitalis muudatusi ei olnud. |            |            |

## Lisa 18 Müügitulu

(eurodes)

|                                             | 2023             | 2022             |
|---------------------------------------------|------------------|------------------|
| Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes |                  |                  |
| Müük Euroopa Liidu riikidele                |                  |                  |
| Eesti                                       | 4 063 395        | 3 955 886        |
| <b>Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku</b>  | <b>4 063 395</b> | <b>3 955 886</b> |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>4 063 395</b> | <b>3 955 886</b> |
| Müügitulu tegevusalade lõikes               |                  |                  |
| Teravili                                    | 2 238 271        | 2 702 734        |
| Õlitaimeseemned                             | 1 607 285        | 971 479          |
| Kaunvili                                    | 41 667           | 28 858           |
| Muu taimekasvatus toodang                   | 87 172           | 87 552           |
| Metsamaterjal                               | 9 126            | 68 461           |
| Transporditeenus                            | 39 823           | 43 112           |
| Muud müügid                                 | 40 051           | 53 690           |
| <b>Kokku müügitulu</b>                      | <b>4 063 395</b> | <b>3 955 886</b> |

## Lisa 19 Muud äritulud

(eurodes)

|                                        | 2023           | 2022             | Lisa nr |
|----------------------------------------|----------------|------------------|---------|
| Kasum materiaalsete põhivarade müügist | 34 256         | 146 089          |         |
| Tulu sihtfinantseerimisest             | 644 655        | 936 175          | 16      |
| Trahvid, viivised ja hüvitised         | 10 373         | 4 118            |         |
| Rendi- ja üüritulu                     | 5 005          | 0                |         |
| Muud toetused                          | 5 462          | 5 664            |         |
| Muud                                   | 18 997         | 1                |         |
| <b>Kokku muud äritulud</b>             | <b>718 748</b> | <b>1 092 047</b> |         |

Muude tuludena on peamiselt kajastatud viljaühistu lojaalsusboonuse tasud.

## Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused (eurodes)

|                                                  | 2023             | 2022             | Lisa nr |
|--------------------------------------------------|------------------|------------------|---------|
| Tooraine ja materjal                             | 2 294 332        | 1 939 405        |         |
| Müügi eesmärgil ostetud kaubad                   | 0                | 13 254           |         |
| <b>Energia</b>                                   | <b>296 198</b>   | <b>356 650</b>   |         |
| Kütus                                            | 296 198          | 356 650          |         |
| Transpordikulud                                  | 48 741           | 66 300           |         |
| Maarent                                          | 219 475          | 200 884          | 11      |
| Masinapargi hoolduskulud                         | 231 512          | 269 215          |         |
| Teekasutustasu                                   | 4 567            | 6 054            |         |
| Muud                                             | 246 367          | 472 423          |         |
| <b>Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused</b> | <b>3 341 192</b> | <b>3 324 185</b> |         |

Muude kuludena kajastatakse ostetud teenuseid (sh ehitus- ja remonditööd, pinnasetööd, komposti ja sõnniku laotamine, mulla ja seemnete analüüsid jne).

## Lisa 21 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

|                                        | 2023           | 2022           | Lisa nr |
|----------------------------------------|----------------|----------------|---------|
| Üür ja rent                            | 28 469         | 33 271         | 11      |
| <b>Energia</b>                         | <b>24 117</b>  | <b>86 804</b>  |         |
| Elektrienergia                         | 24 117         | 86 804         |         |
| Mitmesugused bürookulud                | 10 781         | 8 505          |         |
| Lähetuskulud                           | 20 835         | 34 110         |         |
| Koolituskulud                          | 39 243         | 32 580         |         |
| Riiklikud ja kohalikud maksud          | 30 275         | 34 089         |         |
| Isikliku sõiduauto hüvitis             | 5 771          | 5 770          |         |
| Kindlustuskulud                        | 61 808         | 53 926         |         |
| Kasutusrendikulu                       | 9 911          | 10 808         | 11      |
| IT teenused ja litsentsitasud          | 23 855         | 33 887         |         |
| Õigusabi-, notari- ja audiitorteenused | 30 434         | 9 467          |         |
| Muud                                   | 78 621         | 41 911         |         |
| <b>Kokku mitmesugused tegevuskulud</b> | <b>364 120</b> | <b>385 128</b> |         |

Muude kuludena kajastatakse mitmesuguseid kulusid (sh panga- ja lepingutasusid, liikmemaksusid, reklaamikulusid, terviseedendamise kulusid, töötajatele tehtud erisoodustusi jne).

## Lisa 22 Tööjõukulud

(eurodes)

|                                                                                               | 2023           | 2022           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| Palgakulu                                                                                     | 611 992        | 580 917        |
| Sotsiaalmaksud                                                                                | 204 563        | 193 031        |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                                                                      | <b>816 555</b> | <b>773 948</b> |
| Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale                                                | 22             | 22             |
| Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:                                               |                |                |
| Töölepingu alusel töötav isik                                                                 | 19             | 19             |
| Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja | 1              | 1              |
| Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige                                          | 2              | 2              |

## Lisa 23 Muud ärikulud

(eurodes)

|                                | 2023         | 2022          |
|--------------------------------|--------------|---------------|
| Trahvid, viivised ja hüvitised | 1 204        | 840           |
| Kingitused/ annetused          | 75           | 15 684        |
| Muud                           | 196          | 0             |
| <b>Kokku muud ärikulud</b>     | <b>1 475</b> | <b>16 524</b> |

## Lisa 24 Intressikulud

(eurodes)

|                              | 2023           | 2022           |
|------------------------------|----------------|----------------|
| Intressikulu laenudelt       | 136 154        | 32 033         |
| Intressikulu kapitalirendilt | 137 031        | 51 666         |
| Muud intressikulud           | 26 467         | 20 073         |
| <b>Kokku intressikulud</b>   | <b>299 652</b> | <b>103 772</b> |

## Lisa 25 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

|                                          | 2023         | 2022          |
|------------------------------------------|--------------|---------------|
| Finantsinvesteeringute tulu              | 2 596        | 19 989        |
| Intressitulud                            | 3 861        | 798           |
| <b>Kokku muud finantstulud ja -kulud</b> | <b>6 457</b> | <b>20 787</b> |

## Lisa 26 Seotud osapooled

(eurodes)

### Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

| LÜHIAJALISED                                                                                                                     | 31.12.2023    | 31.12.2022   | Lisa nr |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|--------------|---------|
| <b>Võlad ja ettemaksed</b>                                                                                                       |               |              |         |
| Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad | 12 160        | 2 347        | 13      |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b>                                                                                                 | <b>12 160</b> | <b>2 347</b> |         |

| MÜÜDUD                                                                                                                           | 2023   |              |          | 2022   |            |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------------|----------|--------|------------|------------|
|                                                                                                                                  | Kaubad | Teenused     | Põhivara | Kaubad | Teenused   | Põhivara   |
| Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad |        | 3 535        | 0        |        | 456        | 416        |
| <b>Kokku müüdnud</b>                                                                                                             |        | <b>3 535</b> | <b>0</b> |        | <b>456</b> | <b>416</b> |

| OSTETUD                                                                                                                          | 2023          |               |          | 2022          |               |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|----------|---------------|---------------|---------------|
|                                                                                                                                  | Kaubad        | Teenused      | Põhivara | Kaubad        | Teenused      | Põhivara      |
| Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad | 69 794        | 11 250        | 0        | 75 779        | 11 720        | 24 000        |
| <b>Kokku ostetud</b>                                                                                                             | <b>69 794</b> | <b>11 250</b> | <b>0</b> | <b>75 779</b> | <b>11 720</b> | <b>24 000</b> |

|                                                                               |             |             |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |             |             |
|                                                                               | <b>2023</b> | <b>2022</b> |
| Arvestatud tasu                                                               | 193 036     | 158 842     |

Arvestatud tasud sisaldavad 47 896 eurot sotsiaalmakse (eelmisel majandusaastal 39 412 eurot).

Juhatuse ja nõukogu liikmetele nendega lepingu lõpetamise korral hüvitist ei maksta.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei ole tehingutes seotud osapooltega kasutatud turuhinnast oluliselt erinevaid hindasid.

# Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 07.06.2024

**ARU Põllumajanduse Osaühing (registrikood: 10228684) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:**

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| KARL LINDAM        | Juhatuse liige     | 07.06.2024           |
| JAKOB JOHAN LINDAM | Juhatuse liige     | 07.06.2024           |

## Aruande osanike koosoleku kinnitamise staatus

Osanike koosoleku poolt kinnitatud

# SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

ARU Põllumajanduse Osaühing osanikele

## Arvamus

Oleme auditeerinud ARU Põllumajanduse Osaühing (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2023 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

## Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

## Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

## Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

## Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja

teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Jelena Mäting

Vandeaudiitori number 584

Finance Audit Estonia OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 300

Mõisa tn.4, Tallinn, Harju maakond, 13522

07.06.2024

# Audiitorite digitaalallkirjad

ARU Põllumajanduse Osaühing (registrikood: 10228684) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

|                    |                    |                      |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
| JELENA MÄTING      | Vandeaudiitor      | 07.06.2024           |

## Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

|                                              | 31.12.2023       |
|----------------------------------------------|------------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 9 711 372        |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | -2 252 969       |
| <b>Kokku</b>                                 | <b>7 458 403</b> |

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                                            | EMTAK kood | Müügitulu (EUR) | Müügitulu % | Põhitegevusala |
|-----------------------------------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|----------------|
| Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus | 01111      | 3887223         | 95.66%      | Jah            |